

Sygn. akt II AKa 242/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Misiak
Sędziowie:	SA Izabela Dercz (spr.) SO del. Barbara Augustyniak
Protokolant:	sekr. sądowy Maciej Umiński

przy udziale J. S., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 r.

sprawy

1. **M. Z.**

oskarżonego z art. 280 §2 kk; art. 178a §1 kk

2. **M. G. (1)**

oskarżonego z art. 280 §2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 28 czerwca 2013 r., sygn. akt IV K 240/12

na podstawie art. 437 §1 i 2 kpk, art. 438 pkt 4 kpk, art. 624 §1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do M. Z. w ten sposób, że:

a) uchyla rozstrzygnięcie o wymierzeniu kary łącznej zawarte w punkcie 4,

b) obniża karę pozbawienia wolności wymierzoną w punkcie 1 do 2 (dwóch) lat,

c) na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierza oskarżonemu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

2. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do M. G. (1) w ten sposób, że obniża wymierzoną mu karę pozbawienia wolności do 3 (trzech) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy,

3. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części,

4. zwalnia oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II AKa 242/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2013r Sąd Okręgowy w Łodzi uznał M. Z. i M. G. (1) za winnych tego, że w dniu 19 maja 2012r w P., działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez przystawienie noża do szyi B. K. przez M. G. (1), a później skierowanie go w stronę jej brzucha grozili jej pozbawieniem życia, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 48950zł na szkodę (...) czym wyczerpali dyspozycję art. 280 § 2 kk i za to na podstawie art. 280 § 1 2 kk w zw. z art. 60 § 1 pkt. 2 kk M. Z. wymierzył karę 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a M. G. (1) na podstawie art. 280 § 2 kk karę 5 lat pozbawienia wolności.

Nadto, M. Z. wyrokiem tym Sąd Okręgowy w Łodzi uznał za winnego tego, że w dniu 29 czerwca 2012r w P., znajdując się w stanie nietrzeźwości wyrażającym się w 0,74 promilla zawartości alkoholu we krwi prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny w postaci samochodu marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 kk i za to na podstawie art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk M. Z. wymierzył karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kar pozbawienia wolności zaliczył oskarżonym okresy tymczasowego aresztowania: M. Z. od dnia 9 lipca 2012r a M. G. (1) od dnia 28 czerwca 2012r.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec M. Z. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 1 roku.

Nadto, orzekł o kosztach sądowych zwalniając oskarżonych od ich ponoszenia.

Od wyroku tego apelację wnieśli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonego M. Z. zarzucił wyrokowi:

I. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, mianowicie:

1. art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk, art. 410 kpk, art. 424 kpk poprzez dowolną analizę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności w postaci wyjaśnień oskarżonych M. Z. i M. G. (1) oraz zeznań świadków P. M. i M. G. (2) – w zakresie pierwszego z przypisanych oskarżonemu czynów, a nadto wyjaśnień oskarżonego M. Z. w zakresie drugiego z przypisanych oskarżonemu czynów, a także przez pominięcie przez sąd okręgowy istotnych okoliczności wpływających na ocenę wiarygodności w/w dowodów, w tym przede wszystkim faktu, iż kwestia rzekomej obecności świadków P. M. i M. G. podczas domniemanej rozmowy oskarżonych odnoszącej się do użycia podczas zdarzenia określonego rodzaju narzędzi pojawiła się dopiero na drugim terminie rozprawy głównej, po widzeniu świadka P. M. z oskarżonym, nadto, poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości, co do których sąd okręgowy wprost stwierdza, że mają charakter niedających się usunąć na niekorzyść oskarżonego;

2. art. 193 § 1 kpk w zw. z art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 424 § 1 pkt. 1 kpk poprzez odwołanie się przez sąd meriti przy ocenie dowodu z zeznań świadka M. G. (2) do doświadczenia życiowego w zakresie związku przyczynowo – skutkowego między chęcią niesłusznego obciążania przez świadka oskarżonego M. Z. a ujawnianiem wobec niego negatywnych emocji, mimo, iż dla oceny stanu psychicznego i emocjonalnego świadka oraz jego ewentualnego przekładania się na sposób i prawdziwość komunikowania spostrzeżeń sąd winien był oprzeć się na opinii biegłego psychologa wydanej po przesłuchaniu świadka w jego obecności;

3. art. 199 kpk w zw. z art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 424 § 1 kpk poprzez odwołanie się przez sąd meriti przy ocenie dowodu z wyjaśnień oskarżonego M. Z. w zakresie czynu przypisanego mu w punkcie 2 wyroku do treści jego

oświadczenia złożonego wobec lekarza udzielającego oskarżonemu pomocy, zawartego w dokumentacji medycznej z konsultacji psychiatrycznej, co stanowiło naruszenie bezwzględneho zakazu dowodowego;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony M. Z. obejmował swoją świadomością i zamiarem posłużenie się przez współoskarżonego w trakcie zdarzenia nożem, gdy z materiału dowodowego wniosek taki faktycznie nie wynika;

IV. rażącą niewspółmierność – surowość kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych wobec oskarżonego M. Z., przekraczającą swoją dolegliwością stopień winy, wyrażającą się w niedostatecznym uwzględnieniu wszystkich okoliczności łagodzących zachodzących po stronie M. Z., (w tym młodości oskarżonego, braku jego uprzedniej karalności, faktu przyznania się do popełnionego czynu jeszcze przed powzięciem informacji w tym zakresie przez organa ścigania, ujawnienia okoliczności czynu i osoby współsprawcy, złożenia obszernych wyjaśnień, naprawienia szkody w dużym zakresie i wyrażenia woli jej naprawienia w pozostałej części, przeproszenia wszystkich znanych oskarżonemu pokrzywdzonych i przyjęcia przezeń tych przeprosin) i braku nadania im właściwego znaczenia oraz braku zastosowania instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary wymierzonej oskarżonemu za czyn opisany w punkcie 2 wyroku, co było skutkiem błędnego przyjęcia, iż czyn ten nie pozostawał w ścisłym związku z czynem opisanym w punkcie 1 wyroku i odwołanie się do wewnętrznie sprzecznej argumentacji w zakresie stanu psychicznego i motywacji oskarżonego w zakresie czynu z art. 178a § 1 kk, a ostatecznie wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności przy zasadzie łączenia kar zbliżonej do ich kumulacji w wymiarze przekraczającym stopień winy oskarżonego, a nadto bez warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Obrońca oskarżonego M. Z. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kar jednostkowych z nadzwyczajnym złagodzeniem, zmniejszenie ich wymiaru oraz wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Obrońca oskarżonego M. G. (1) zaskarżył wyrok w części dotyczącej wymierzonej kary pozbawienia wolności zarzucając mu rażącą niewspółmierność tej kary i wnosząc o zmianę wyroku przez orzeczenie kary w dolnej granicy ustawowego zagrożenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Niezasadne są zarzuty zawarte w punkcie I.1 apelacji obrońcy oskarżonego M. Z., dotyczące naruszenia przepisów procedury przy dokonywaniu przez sąd okręgowy oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia świadczy o tym, iż oceniając wyjaśnienia oskarżonych M. Z. i M. G. (1) oraz świadków P. M. i M. G. (2) sąd I instancji uczynił to w sposób obiektywny, wszechstronny, nie przekraczając granic swobody orzekania zakreślonych normą art. 7 kpk, a w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia odpowiadających wymogom art. 424 § 1 i 2 kpk wyczerpująco i jasno przedstawił tok rozumowania, według którego uznał poszczególne dowody za wiarygodne i w jakim zakresie, a jakim i w jakiej części odmówił wiary, wyprowadzając z powyższych prawidłowych ocen właściwe wnioski.

Słusznie uznał sąd merytoryczny, iż jako niewiarygodne potraktować należy wyjaśnienia oskarżonego M. Z. w tej części, w której zaprzeczał on swojej świadomości o użyciu noża przez M. G. (1) podczas przebiegu zdarzenia. Bardzo obszerne wywody sądu I instancji zawarte w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku (strony od 11 do 14) podlegają pełnej akceptacji sądu odwoławczego, zaś zarzuty i argumenty obrońcy oskarżonego prezentowane w apelacji mają charakter polemiczny i nie stanowią dla rozważań sądu okręgowego skutecznej przeciwwagi. I tak, nie może podważyć dokonanej przez sąd I instancji oceny wyjaśnień M. Z. jako niewiarygodnych w omawianym zakresie argument, iż w sytuacji, gdy organa ścigania nie miały wiedzy o rzeczywistej roli oskarżonego w zdarzeniu, gdyż rolę tę jako pierwszy ujawnił sam oskarżony, to wbrew zasadom logicznego myślenia i życiowego doświadczenia byłoby, gdyby nie ujawnił także swojej świadomości, iż oskarżony M. G. (1) posłużył się podczas zdarzenia nożem. Fakt, iż M. Z. ujawnił swój udział w zdarzeniu, nie oznacza automatyzmu w ocenie wszystkich opisywanych przez niego okoliczności. Nadto, zauważyć należy, iż od początku składania wyjaśnień, poza tym, iż zaprzeczał uzgodnieniom co do użycia noża przez

M. G. (1), M. Z. pomijał także swoją obecność w miejscu zamieszkania M. G. (1) w dniu 18 maja 2012r wieczorem, o czym konsekwentnie relacjonował ten ostatni. Podkreślić przy tym należy, iż M. G. (1) w śledztwie w ogóle nie wspominał o obecności w domu P. M. i M. G. (2) w czasie powyższego pobytu M. Z., a tym bardziej o tym, by miały one słyszeć słowa M. Z. upominającego go, by zabrał ze sobą nóż lub pałkę. Natomiast widzenia M. G. (1) z P. M. w trakcie izolacji oskarżonego miały miejsce nie tylko w toku postępowania sądowego, ale znacznie wcześniej (np. w październiku 2012r k. 487). W tych okolicznościach prawidłowo uznał sąd okręgowy, iż powodem tego, że M. G. (1) nie wspominał wcześniej o obecności P. M. i matki podczas wizyty M. Z. mógł być fakt, iż nie uważał takich informacji za istotne. Natomiast wątpliwości, co do których sąd I instancji uznał, iż nie dawały się usunąć, dotyczyły nie kwestii związanych z oceną w/w dowodów w zakresie dotyczącym ustaleń między oskarżonymi odnośnie do posłużenia się nożem przez M. G. (1), a ustalenia, kto był pomysłodawcą dokonania rozboju i ostatecznie kwestii tej sąd meriti nie rozstrzygnął.

Odnosząc się do zarzutu I.2 apelacji obrońcy oskarżonego M. Z., stwierdzić należy, iż jak wynika z pisemnego uzasadnienia rozstrzygnięcia, dokonując oceny zeznań M. G. (2) sąd okręgowy nie posłużył się jedynie argumentacją odwołującą się do zasad doświadczenia życiowego, a uwzględnił całokształt innych dowodów mających znaczenie w tej kwestii we wzajemnym powiązaniu i korelacji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie stanowiło nadużycia ze strony sądu meriti przywołanie reguł życiowego doświadczenia jako argumentu wspierającego ocenę tych zeznań jako zasługujących na wiarę. Natomiast, nie zaistniały okoliczności uzasadniające dopuszczenie w tym względzie dowodu z opinii biegłego psychologa, albowiem dokonanie oceny wiarygodności zeznań świadka M. G. (2) w sposób, w jaki uczynił to sąd okręgowy mieściło się w granicach dopuszczonych swobodą orzekania w myśl art. 7 kpk. Okoliczności, które dla ich rozstrzygnięcia wymagałyby potrzeby zasięgnięcia wiadomości specjalnych nie wskazuje też obrońca w apelacji, jak i nie ujawniły się w toku procesu żadne fakty poddające w wątpliwość prawidłowość postrzegania rzeczywistości, czy jej odtwarzania przez świadka.

Odnośnie do zarzutu (punkt I.3 apelacji) tj. zarzutu nieuprawnionego wykorzystania przez sąd meriti oświadczeń oskarżonego M. Z. spisanych w dokumentacji medycznej i naruszenia tym samym zakazu dowodowego określonego w art. 199 kpk, stwierdzić trzeba, iż istotnie odwołując się do powyższych zapisów sąd I instancji postąpił wbrew jednoznacznemu brzmieniu tej normy, albowiem zgodnie z treścią tego przepisu złożone wobec biegłego albo wobec lekarza, udzielającego pomocy medycznej, oświadczenia oskarżonego, dotyczące zarzucanego mu czynu, nie mogą stanowić dowodu. Cytowany przepis obejmuje zakazem dowodowym wszelkie oświadczenia oskarżonego składane wobec lekarza udzielającego pomocy medycznej, dotyczące zarzucanego mu czynu, a więc niezależnie od ich treści. Rozpatrując natomiast zagadnienie dotyczące wpływu powyższej obrazu art. 199 kpk na treść rozstrzygnięcia zauważyć należy, iż omawiane zapisy w historii choroby nie stanowiły jedynego dowodu, w oparciu o który sąd okręgowy czynił ustalenia w kwestii przyczyn uderzenia samochodu kierowanego przez oskarżonego w latarnię, nadto, określenie motywu towarzyszącego działaniu oskarżonego polegającemu na podjęciu decyzji o poruszaniu się pojazdem w stanie nietrzeźwości nie miała znaczenia dla ustalenia zasad i zakresu odpowiedzialności karnej M. Z. odnośnie do czynu przypisanego mu w punkcie 2 wyroku, co słusznie skonstatował sąd okręgowy.

Sąd Apelacyjny uznał natomiast, iż apelacje obrońców oskarżonych zasługują na częściowe uwzględnienie w zakresie rozstrzygnięć o karach wymierzonych oskarżonym M. Z. i M. G. (1) za przypisaną im zbrodnię rozboju. W sprawie przedmiotowej (poza obciążającymi w postaci znacznej wysokości szkody, oraz uprzedniej karalności M. G.) zaistniało szereg okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonych w ramach rozważań i ocen nad wymiarem kar za przypisany im rozbój kwalifikowany. Jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia, znaczną część spośród nich sąd I instancji wskazał i uwzględnił orzekając w tej kwestii. Nie sposób jednak nie dostrzec tego, iż pominięto niektóre z istotnych okoliczności ważących na orzeczeniu o karach. Dotyczy to przede wszystkim kwestii związanych ze sposobem działania oskarżonych w aspekcie nie wiążącym się z samą realizacją znamion zbrodni rozboju, w przebiegu którego posłużono się nożem, mianowicie okoliczności dotyczących stopnia użytej przemocy i negatywnych skutków tej przemocy dla pokrzywdzonej. Z poczynionych ustaleń wynika, iż oskarżeni planowali „przestraszyć” B. K., a M. G. (1) użył wobec niej przemocy w postaci chwycenia za rękę oraz groził jej nożem. Pokrzywdzona nie doznała obrażeń ciała, odczuwała natomiast jeszcze po zdarzeniu strach, bała się wychodzić

wieczorami z domu. Oskarżeni zatem realizując znamiona rozboju kwalifikowanego zastosowali sposób działania i użyli środków w istocie konieczne dla wypełnienia tych znamion, jednak w żadnym razie nie wykroczyli ponad stopień dla tego niezbędny. Oceniając nadto całościowo ustalone fakty i okoliczności w zakresie związanym z wymiarem kar wobec oskarżonych, nie sposób pominąć i tego, iż sprawa niniejsza charakteryzuje się pewną szczególnością, jeśli chodzi o aspekt podmiotowy, co wyraża się w samoujawnieniu po stronie M. Z. i niemal całkowicie szczerym przyznaniu faktów i winy po stronie M. G. (1). Bez wątplenia okoliczności te, w połączeniu ze wszystkimi pozostałymi wskazanymi przez sąd okręgowy, dają podstawy do przypuszczeń co do rzeczywistej skruchy oskarżonych z powodu popełnionego przestępstwa, a co za tym idzie, do uzasadnionych przypuszczeń o zrealizowaniu celów kary w zakresie prewencji indywidualnej. Uznając, iż w niniejszym przypadku takie okoliczności, jak postawy oskarżonych po popełnieniu czynu, jak i w/w okoliczności związane ze sposobem działania w czasie czynu winny być uwzględnione w ramach orzeczenia o karach w znacznie szerszym zakresie, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż kary za czyn z punktu 1 wyroku obniżył w sposób opisany w sentencji niniejszego orzeczenia, jak również w odniesieniu do oskarżonego M. Z. obniżył wymiar kary łącznej pozbawienia wolności. Sąd odwoławczy uznał jednocześnie, iż brak podstaw do łagodzenia zaskarżonego wyroku w stopniu wyższym.

Sąd Apelacyjny orzekał w oparciu o przepisy art. 437 § 1 i 2 kpk, oraz art. 438 pkt. 4 kpk, a zwalniając oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji - na podstawie art. 624 § 1 kpk.